VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 196)**
- **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 146)**

z dnia 11 września 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 196)

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 146)

11 września 2014 r.

Komisje: Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Spraw Zagranicznych, obradujące pod przewodnictwem posła **Roberta Tyszkiewicza (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych, zrealizowały następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, sporządzonej w Lanzarote w dniu 25 października 2007 r. (druk nr 2681).

W posiedzeniu udział wziął: **Artur Nowak-Far** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Łukasz Andrzejczyk**, **Piotr Babiński**, **Daniel Kędzierski**, **Artur Kucharski** i **Ewa Kwiatkowska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Piotr Świat** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Dzień dobry. Witam państwa serdecznie. W imieniu własnym i pani przewodniczącej otwieram wspólne posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka oraz Komisji Spraw Zagranicznych. Witam panie posłanki i panów posłów. Witam pana ministra Artura Nowaka-Fara, podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Pana ministra Kozdronia jeszcze nie ma. Zapewne do nas dotrze.

Stwierdzam kworum. Otrzymali państwo porządek obrad, który przewiduje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, sporządzonej w Lanzarote w dniu 25 października 2007 r. (druk nr 2681). Uzasadnienie przedstawia minister sprawiedliwości i minister spraw zagranicznych.

Projekt z druku nr 2681 został skierowany do naszych Komisji do pierwszego czytania przez marszałek Sejmu w dniu 26 sierpnia br. Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie przez wnioskodawcę, pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawcy oraz debatę w sprawie ogólnych zasad projektu. Przystępujemy do pierwszego czytania projektu ustawy. Bardzo proszę przedstawiciela rządu, pana ministra Artura Nowaka-Fara o przedstawienie uzasadnienia.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Artur Nowak-Far:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, Konwencja Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, sporządzona w Lanzarote w dniu 25 października 2007 r., weszła w życie 1 lipca 2010 r. Obecnie stronami Konwencji są 32 państwa, w tym 19 państw Unii Europejskiej. Konwencja przewiduje następujące mechanizmy: po pierwsze, środki prewencyjne, do których należy przyjęcie odpowiednich aktów prawnych dotyczących ochrony praw dzieci, edukacji dzieci o zagrożeniach związanych z seksualnym wykorzystywaniem, jak również organizowanie kampanii informacyjnych podnoszących

świadomość skali i istoty tego zjawiska. Po drugie, środki ochronne, do których zalicza się ustanowienie programów społecznych w celu niezbędnego wsparcia dla ofiar seksualnego wykorzystywania, przyjęcie aktów prawnych określających zasady zgłaszania podejrzenia o seksualne wykorzystywania dzieci oraz regulujących kwestie doraźnej i długoterminowej pomocy w powrocie do zdrowia fizycznego oraz zdolności psychicznych i społecznych ofiar przestępstw przewidzianych w Konwencji. Po trzecie, środki interwencyjne realizowane w formie programów mających na celu zapobieganie lub zmniejszanie ryzyka dalszego popełniania przestępstw o charakterze seksualnym skierowanych przeciwko dzieciom. Po czwarte, normy prawa karnego materialnego. Konwencja wymaga penalizacji m.in. uczestnictwa w czynnościach seksualnych z udziałem dziecka, rekrutacji dziecka do prostytucji oraz przestępstw związanych z pornografią dziecięcą, której definicję Konwencja zawiera. Po piąte, Konwencja przewiduje konieczność ustanowienia norm prawa karnego procesowego, określających procedurę postępowania w sprawach dotyczących przestępstw konwencyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem interesów dziecka i poszanowania jego praw. Należy podkreślić, że przepisy prawa polskiego są zgodne z postanowieniami Konwencji.

Konwencja ustanawia Komitet Stron, który prowadzi nadzór nad implementacją Konwencji, w szczególności gromadzi informacje i ułatwia ich wymianę oraz pozwala na wyrażanie opinii dotyczących stosowania Konwencji, a więc na pewną refleksję dotyczącą jej efektywności.

Przystępując do Konwencji, Polska złoży dwa oświadczenia. Pierwsze jest wymagane przez art. 25 Konwencji, dotyczący jurysdykcji. Przewiduje, że Polska nie będzie stosować w całości art. 25 ust. 1 lit. e, to znaczy Polska może nie mieć jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw konwencyjnych popełnionych przez osobę, cytuję: „mającą miejsce zwyczajowego pobytu na terytorium tej strony". W drugim oświadczeniu Polska informuje, że organami właściwymi w zakresie gromadzenia i przechowywania danych o tożsamości i profilu DNA skazanych za przestępstwo ustanowione w Konwencji są komendant główny Policji oraz Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego przy Ministerstwie Sprawiedliwości.

Pierwsze oświadczenie ma charakter uściślający otwarte w tym zakresie przepisy Konwencji, a druga notyfikuje organy właściwe dla gromadzenia i przechowywania danych o tożsamości i profilu DNA skazanych za popełnienie przestępstw konwencyjnych.

Związanie Rzeczypospolitej Polskiej Konwencją powinno nastąpić poprzez ratyfikację w trybie art. 89 ust. 1 Konstytucji RP, tj. za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie. Konwencja dotyczy wolności i praw obywatelskich, a ponadto spraw określonych w konstytucji i ustawach. Mając na względzie powyższe informacje, wnoszę o przyjęcie ustawy wyrażającej zgodę na dokonanie przez Prezydenta RP ratyfikacji Konwencji Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych, sporządzonej w Lanzarote w dniu 25 października 2007 r. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Dziękuję panu ministrowi.

Otwieram debatę. Czy są posłowie chętni do zadania pytań? Pan przewodniczący Mularczyk, bardzo proszę.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (KPSP):

Panie ministrze, czy przyjęcie Konwencji będzie dawało możliwość stosowania jej bezpośrednio przez organy państwa, czy też będzie to wymagało daleko idących zmian w przepisach Kodeksu postępowania karnego, w Kodeksie karnym, Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym oraz Kodeksie karnym wykonawczym? Czy rząd przygotował te zmiany? Co było powodem, dla którego Polska przez kilka lat nie ratyfikowała Konwencji? Dlaczego tak wiele krajów członkowskich Rady Europy do chwili obecnej nie ratyfikowało Konwencji?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Dziękuję bardzo.

Pan przewodniczący Biedroń, bardzo proszę.

Poseł Robert Biedroń (TR):

Dziękuję, panie przewodniczący. Mam pytanie, dlaczego Polska tak późno ratyfikuje Konwencję z 2007 r.? Wiele państw podpisało Konwencję, część z nich już zakończyło proces ratyfikacji. Pan minister powiedział, że polskie ustawodawstwo jest zgodne z postanowieniami Konwencji i nie musimy wprowadzać zmian. To po części jest odpowiedź na pytanie mojego przedmówcy, pana przewodniczącego Mularczyka. Co stało na przeszkodzie ratyfikacji Konwencji? Drugie pytanie dotyczy oświadczeń. Na ostatnim posiedzeniu Komisji dyskutowaliśmy o oświadczeniu do konwencji o przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet, dotyczącym zgodności postanowień konwencji z konstytucją, co stanowi kuriozum w polskim systemie prawa. Pan minister stwierdził, że jest to pierwsze tego typu oświadczenie w historii naszych traktatów i konwencji. Było ono dla nas zaskakujące. Nie spotkaliśmy się z taką praktyką. Dlaczego w odniesieniu do dziś omawianej Konwencji takie oświadczenie się nie znalazło? Jakie przesłanki bierze się pod uwagę przy analizie konwencji i traktatów, które skłaniają MSZ do przyjmowania tak osobliwych oświadczeń dotyczących zgodności konwencji z konstytucją? Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Dziękuję.

Nie widzę innych zgłoszeń. Bardzo proszę pana ministra o udzielenie odpowiedzi.

Podsekretarz stanu w MSZ Artur Nowak-Far:

Odpowiadając na pytania pana posła Mularczyka, muszę stwierdzić, że Konwencja jest w całości implementowana w prawie polskim, więc nieco wyminę się z istotą pytania o możliwość bezpośredniego stosowania Konwencji. Nie ma takiej potrzeby na gruncie prawa polskiego, gdyż Konwencja jest w 100% implementowana do polskiego porządku prawnego. Obywatel, a ściślej rzecz ujmując jego przedstawiciel ustawowy, nie ma praktycznej potrzeby przywoływania Konwencji bezpośrednio, gdyż zapewniono w 100% osiągnięcie standardu konwencyjnego.

Odpowiadam na drugie pytanie posła Mularczyka oraz na pytanie posła Biedronia. Proces wiodący do zapewnienia pełnej zgodności prawa polskiego z porządkiem konwencyjnym wymagał odpowiedniej zmiany prawa karnego. Rząd przyjął formułę nowelizacji pod tym kątem Kodeksu karnego, aby zmiany wprowadzane do porządku krajowego nie znalazły się w szczątkowych regulacjach prawnych w tym zakresie, tylko znalazły się w formule kodyfikacyjnej i nie rozbijały jedności kodeksowej. Wymagało to również istotnych refleksji dotyczących tego, jakie przepisy należałoby wprowadzić w życie. Konwencja mówi jednak nieco innym językiem niż logika polskiego prawa karnego. Chodziło np. o penalizowanie bądź nie pewnych czynów, które są dokonywane za pośrednictwem Internetu. Możliwe są bardzo złożone stany faktyczne, które później będą wymagały oceny. Te kwestie zostały poddane analizie i ich rezultatem są zmiany w prawie karnym, z którymi parlament miał do czynienia.

Drugie pytanie pana posła Biedronia dotyczyło oświadczenia konstytucyjnego i różnicy, jaka występuje pomiędzy konwencją „antyprzemocową" i omawianą dziś Konwencją. Przyczyna jest prosta. Kiedy wyjaśniałem istotę oświadczenia konstytucyjnego, wskazałem, że jego pierwszorzędnym celem jest funkcja informacyjna. Odbiór społeczny tej pierwszej konwencji jest zdecydowanie inny niż omawianej w dniu dzisiejszym. Pierwsza wywołuje znaczące rozdźwięki światopoglądowe w odniesieniu do niektórych z jej rozwiązań. Rząd starał się poinformować o jednej z ważniejszych zasad stosowania prawa konwencyjnego w polskim porządku prawnym. W przypadku rozpatrywanej dziś Konwencji nie ma tego rodzaju rozdźwięków światopoglądowych w polskim społeczeństwie, więc nie ma potrzeby zgłaszania dodatkowych oświadczeń w tym zakresie. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Dziękuję panu ministrowi.

Czy są posłowie, którzy chcieliby zabrać głos w debacie? Pan poseł Mularczyk, bardzo proszę.

Poseł Arkadiusz Mularczyk (KPSP):

Dziękuję za wyjaśnienia. Pan minister nie odpowiedział na pytanie, dlaczego inne kraje nie wdrożyły Konwencji? Co było powodem zwłoki?

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MSZ Artur Nowak-Far:

Istotnie pominąłem tę kwestię, ale to nie był mój zamiar. Trudno jest mówić o wszystkich państwach, bo wymagałoby to ściślejszej analizy. Według naszego rozeznania powód jest prozaiczny – państwa mają do pokonania tę samą drogę w dostosowaniu swojego porządku prawnego, jaką i my przeszliśmy. Obecnie większość z nich pracuje nad dostosowaniem prawa karnego do porządku konwencyjnego. To jest podstawowa przyczyna, dla której część państw jest bliska ratyfikacji Konwencji, a dla części jest to perspektywa odległa.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Dziękuję, panie ministrze.

Zamykam debatę i stwierdzam zakończenie pierwszego czytania projektu z druku nr 2681. Wnoszę o niezwłoczne przystąpienie do rozpatrzenia projektu. Sprzeciwu nie słyszę. Wszyscy państwo otrzymali opinię Biura Analiz Sejmowych. Przystępujemy do rozpatrzenia projektu ustawy z druku nr 2681.

Otwieram dyskusję. Czy pan minister chciałby zabrać głos? Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z członków Komisji chciałby zabrać głos? Nie ma zgłoszeń.

Czy Biuro Legislacyjne zgłasza uwagi? Dziękuję.

Czy do tytułu ustawy są uwagi? Nie ma uwag.

Czy są uwagi do art. 1 ustawy? Nie ma uwag.

Czy są uwagi do art. 2? Nie ma uwag.

Przystępujemy do głosowania. Kto jest za przyjęciem sprawozdania Komisji o przyjęciu projektu ustawy z druku nr 2681? (28) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0).

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisje przyjęły jednogłośnie sprawozdanie.

Przystępujemy do wyboru posła sprawozdawcy na posiedzenie Sejmu. Proponuję, aby sprawozdawcą został poseł Borys Budka. Czy pan poseł wyraża zgodę? Wyraża.

Czy są inne propozycje? Nie ma zgłoszeń.

Czy ktoś jest przeciwny powierzeniu panu posłowi funkcji sprawozdawcy? Nie ma sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisje wybrały sprawozdawcę bez głosów sprzeciwu.

Informuję, że na tym porządek obrad został wyczerpany. Dziękuję państwu. Dziękuję panu ministrowi. Zamykam wspólne posiedzenie Komisji.